

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5 1/2 долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М Пашкевича

Виходить у Львові по два
крім неділі руских свят
о 5 1/2 год. по полудні.
Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осоловських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцеві в Агенції
Соколовського і насліді Гаве-
мана.
Рукописи звертає славно
на попереднє застереженє.
Рекламації неопечатаї в
вільні від ворта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіслачї» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні доносеня по 30 сот.
від стрічки.

Зріст католицизму в Росії.

(Δ) З того часу, як в Росії повівало конституційним леготом, коли видано то-леранційний едикт, почав ся також в тяжко гноблений там католицькій Церкві живий рух, щоби користувати ся тою дрібною обіцяною свободою. А хоч опісля чорносотенський рух знов став змагати ся проти свободи віри а передовсім проти розповсюдження католицької Церкви, не вспів здержати тої живучої струї, котра пособляла зростати існовідників католицької Церкви. Видавана петербурскими старовірцями в Росії часопись Церковь, присвячена церковно-суспільним справам подає цікаві вісти про зріст і розповсюдженє католицизму в Росії в ч. 46. п. з. «Старовірство и католицизмъ». Передовсім подає короткий огляд взаємин між старовірцями а Римскою Курією а відтак оповідає про перехід сьвященника сеї секти Сузальна на унію. Сю замітну подію приписує Церковь головно заходам Є. Е. митрополита гр. А. Шептицького, котрий вже в р. 1904 розпочав змаганя до превднання старовірців для католицької Церкви. Є. Е. Митрополит в 1904 р. навязав лично взаємини із старовірцями в Білокерлиці на Буковині і представив Апост. Столиці, щоби єрархії білокерлицьких старовірців признано сьвященничє достоїнство. Папа Пій X. справу канонічної важности єрейского сьвященя у старовірців на случай унії з Римом віддав до розсліду окремія підкомісії, зложеній з членів «комісії для зєднання схизматичьких церков», а наслідком того не тільки признано важність сьвячени

єрейского на случай зєднання духовних старовірців з католич. Церквою, але уніятам сим признано також право задержаня східного обряду Против сеї постанови Голови католич. Церкви, як зазначує Церковь, не повставали ані кардинали ані патріархи східні і західні.

Після виготовленя папского бреве прийняв церковну унію духовний старовірець Сузальєв і задержав єрейске достоїнство. Небавом після того Є. Е. митрополит гр. Шептицький вислав о. Сузальєва до Петербурга, де він утворив з навернених до унії старовірців греко-католич. громаду, котра має свою церкву в ул. Пологовій (в часті «Петербургская Страна»), в котрій відправляє богослуженє. Наслідком того посеред петербурских старовірців почали проповідувати унію. Однак старовірці, знаючи вороганє православної Церкви супроти них, сумнівали ся, чи католицька Церква буде для них прихильна і тому звернули ся прямо до Є. Е. митрополита Шептицького. Письмом виданим до них в день св. Димитрія зі Львона Є. Е. митрополит потвердив рішучо згоду на се Апост. Столиці, в горі наведену, а Церковь подає се письмо митрополита в цілости, щоби розв'язати всякі сумніви старовірців.

Статю часописи Церковь і лист Є. Е. митрополита гр. Шептицького подає денник російских народовців Новое Время в цілости і навязав до того вельми колючі замітки, котрі тут наведемо.

„Вельми замітно, пише „Новое Время“, що уніятський митрополит навіть слово Ісус пише правописом старовірців „Исусъ“, а не православних „Иисусъ“ (не знає очевидно Н. Время, що в руско-католич. книгах церковних пишемо тако: „Иисусъ“.

Ред. Русл.). Такий то звичай Євѡита. Він уже не в перше примінює ся до обставин ad maiorem Romanae Ecclesiae gloriam. Запускає бороду, коли провадив руских паломників з Галичини до Єрусалиму а голів бороду і вистригав тонзуру (се останнє рішучо невірне — Ред. Русл.), коли їхав з паломниками до Риму (ось тепер як раз їздив Є. Е. митрополит до Риму з бородою — Ред. Русл.). Представляв ся руским патриотом (таким є дійсно — Ред. Русл.) в переписці з архієреєм волинським Антонієм, а польську шляхту і сьвященників запевняв, що буде дальше вести патристичне діло бл. н. митрополита Шембека. Таким руским патриотом бажав представити ся в своїх змаганях російському правительству, щоби згодило ся на колонізацію півн. зах. краю (Литви і Білоруси) галицькими Русинами; але в тім самім часі обіцяв австрійському правительству (?), що з підмогою навернених на католицизм підмінує (!) Холмщину, Волинь і Подільє.

„Але вінцем єго діл є вість часописи старовірців про єго діяльність. За мало було єму письменної пропаганди в Росії; він, „приодітий скромною одежею, відбув подорож по всіх парафіях старовірців в губернії вітебській, де забув про прихильність супроти них римської Церкви, котра так ріжнить ся від постуновань православної Церкви!“

„Справді — се не церковний достойник, але якийсь Протей засідає на митролицькій столиці у Львові. В боротьбі з православієм не перебирає середників і багато вже неспів осягнути. Досить згадати про велиградський зїзд, зєдненє церков, на котрім пронодив, окружений цілою громадою руских інтелігентних людей, навернених ним на католицизм, а тепер досить пі

О. Віктор Катрайн.

Віг атеїзму — до анархізму.

Поучний образок з університетского життя тепершности.

Переложив о. І. Плавюк.

Четверта глава.

Боже милосерде.

(Дальше).

Коли слідуєчого дня прийшов ректор, почав Альфред: Послїдна трудність, отче ректор, про яку я вчєра згадував, відносить ся до лиха в сьвітї. Ся трудність даєтє ся у мене не від винї і не з викладів а признаю ся, що до тепер не маю на неї доброї розв'язки.

Тож питаю ся, чи се можлива річ, щоби Бог сотворив такий сьвіт, повний всякого лиха? Таж Бог нескінченє совершенний і добрий. Таж коли Він є Сотворителем сьвіта, то чому сьвіт не мав би бути чистим образом Єго нескінченєго совершенства, чистим відбитком Єго любови і доброти? Нескінченє добрий може лише добра хотїти і добро подавати. Тож звідки бере ся безмежне море лиха і болїв, хороб і страдань, грїхів і злочинів, що викликають майже безустанні слези і дїлахуть сеї сьвіт падолом слез?

Ректор: Питанє, вами поставленє, є найтру-

дїйше в цілій райці релїгії. Оно є так старє як люди. Від давна занимали ся ним поганські мудрці, але аж християнство розв'язало єго зовсім добре.

Щоби в сїм труднім питаню поступати як найобережнїйше, треба розрізнити два роди лиха: фізичне і моральне лихо. Хороба, біль, слїпота і таке инше се лиха фізичної природи; а грїх, та, як хто хоче, то і кара се лихо моральної природи.

Наперед будемо говорити про фізичне лихо. Сподїю ся, що кілька точок легко вас о тім переконає, що таке лихо не противить ся Божїй мудрости і доброти.

Передовсім треба стеречи ся надмірної пересадї, якої допускає ся нинїшний відливий рїд посимістів. Коли слухаємо Шопенгавера, Гартмана з їх приклонниками, то здає ся, яко би земля була поганою собачою ямою, котра є пристановищем лише болю і голоду, де життя не розвеселяє милий сонячний промінь. Але чи так є дійсно? Таке може говорити лише зовсім огірчений, пересяклий відразою до життя. Але хто зберіг трохи веселости і безсторонности, той видить у сїм сьвітї щось иншого. А як? Щоденно подають нам штуки і науки нові роди дїбр і розкошій і так поступаємо від одного сьвята радости до другого і ми маємо відвагу все парикати на нещасне житє? Ні! ми невдячнї сотворїня, не гідні нечислимих добродїйств, якими нас Бог що дня обдїляє так щедро. Чи ми не подібні до дивачних, гордих жебраків, що

не знають слів подяки і радости, лише все беруть щедрі дари з бутним воркотанєм.

Але і мимо всего добра і краси, яка є на землі, є також много терпїня і хрестів! Хто міг би се заперечити? Та чи за се маємо обвиняти Сотворителя? Щоби справедливо поступити, то на всякий случай повинні ми відділити від сїх терпїнь ті, які самі собі причинили. Чи мають люди обвиняти за се Сотворителя, коли що день стягають на себе хороби і терпїня рїзкого рода неумірєнности, лїнивством, гнївом і иншими пристрастями? Чи також мають право обвиняти за се Сотворителя, коли собі взаїмно спричинюють тільки лиха злосливостию, ненавистію, відразою, несправедливістю, крадежію, убійством, суперечками і вїйвами? Таж вперед, нім зачнемо гнївати ся на Бога, удармо ся трохи у свої власні груди! Ту велику часть лиха на сьвітї повинні ми приписати собі самим.

А до відносить ся до инших немінучих лих у сьвітї, то треба вперед замітити, що деякі лиха конечно випливають з єства сотворїнь. Сотворїня не можуть бути всесторонно і безглядно совершенні. Вже то, що они сотворені, виключає безглядне совершенство. Тож і безглядно совершенний сьвіт є внутрішню недорічностю.

Приміром, чоловік є єство, яке складає ся з тіла і душі і длятого вже з уроди підлягає утолєню, холодови-голодови хоробам і смертї. Бог може знести се лихо в часті або зовсім лише надприродним впливом. З вольної доброти удїлив Всемогучий першому чоловікови нездїб

ти в сьвято до унітської церкви в Петербурзі в улиці Полосоній. Минушого року его заходами перейшов на католицизм старенький князь Білосільський-Білозерський, що визнає велику соблазнь в правительственній Церкві. Але зельоти православія оправдували се тим, що посеред російської аристокрації є певний нахил до папства, задля погорди, яку оно виявляє демократичній православній Церкві. Пригадувано приклади кн. Гагаріна, Мартинова і ин. Они втихомирили ся, але не втихомирилася катол. пропаганда, а митр. Шептицький не спочиває на лаврах. Висвячує православних духовних (П. Толстой, Сиродова і ин.), вербує нових прозелітів, як проф. Сипягіна, котрого син скінчив духовну семінарію в Римі і висвятив ся на сьвященника; дальше навернув духовного Веригіна, настоятеля правосл. церкви в Нікеї, проф. Загубіна, котрий думає видавати часопись для розповсюдження католицизму серед Росиян і старовірів. Для сего ружка католиків Росиян вийшов уже молитовник: Господу помолим ся! Всюди видно руку митрополита гр. Шептицького?...

З такою злобою і ненавистю виступає Н. Время проти Є. Е. митрополита гр. Шептицького задля его ревности і дбалости для катол. Церкви, хоч Н. Время не могло навести ані одного якогось незаконного способу, яким би послугував ся Є. Е. Митрополит для зєднання Церков.

В останніх днях розне ді російські часописи вісти, що кількох висших урядників російських перейшло на католицизм а іменно секретар рос. амбасди в Римі Єврейн, котрий оставив своє становище і вступив до Єзуїтів в Римі, російський конзуль в Бордо і секретар російської амбасди в Парижі Свєчін. Нічого дивного, що Н. Время так лютує!

Огляд часописий.

(Народна робота на Буковинській Русі. Вартість „малих діл“ для культурного розвитку і поступу народу).

В попередних числах подали ми критичні погляди соціалдемократичної, радикальної і народнодемократ. печати про галицько-руську політику, котрій докоряє ся, що розмінює принципіальні засади на „малі діла“. Ось тепер бажаємо звернути ся до іншої області укр. руских

земель. на Буковину, котра (іменно руска) є частина що до обшару має до Галичини, як Галичина до України. Невеличка громадка людей, сьведомих і ревних народовців забрала ся до того, щоби віками занедбану Буковинську Русь осьвідомити, просьвітити і довести до культурного розвитку і поступу. І ся невеличка громадка без великого шуму, без високопарних слів, але ревною, тихою і муравельною роботою успіля осягнути важні добутки. В часописі „Буковина“ находимо цікаву статю п. з. „Буковинська Торговля“, котра кидє сьвітло на народно-господарські відносини тамошні, а се стає також певним доказом, як така робота причинає ся і до народного осьвідомлення і народної організації. Можемо лише бажати, щоби велика Україна пішла за прикладом маленької Буковини, бо такими малими ділами може положити нескитні підвалини не тільки до добробуту, але й до національної сьвідомости населеня. Тим то наводимо сю статю в цілости.

„Буковинська Торговля“.

Від довгих літ працюємо в тім напрямі, аби підготовляти і звільня переводити економічне і політичне визволенє нашого народу зпід чужих впливів.

Дістав ся наш нарід під чужу власть економічну і політичну тому, бо був темний, — під кождим зглядом темний. З народом, в яким тільки неграмотних, в яким не було майже ніякої сьвідомости національної ані розуміня горожанських прав, остаточно і не могло стати ся нічого іншого. Він мусів попасти в чужу неволю і статись жерлом паживи для хитрійших і розумнійших сусідів.

Коли вже ся неволя так затяжіла над нашим народом, що просьвічена наша людина не могла вже не жахатись сеї неволі, тоді одні з поміж просьвіченої нашої громади звернули всю свою енергію в негативнім напрямі проти тих, що держали нас в своїй неволі і кидали на них громи сердечного, очевидного непродуктивного обуреня, — а другі без шуму і крику стали витворювати в нашій люді позитивну силу, при якій наші хлібороби могли би скинути з себе чужі ярма і самі собі встарчати.

Невинними, послідовними а позитивними заходами невеличкого гуртка нашої інтелігенції згодом вдало ся нам зреорганізувати як слід наше народне шкільництво і позакладати просьвітні сільські товариства і видавництва. Се був початок. Рівночасно з тим в часописах, брошурах і головно на вічах подавало ся нашому народови підстави національної сьвідомости, сьвідомости его горожанських прав

і обовязків в нашій державі, одним словом початки політичної осьвіти. В той спосіб ми звільнили відтягали наш нарід зпід політичної волоскої неволі.

Серед тої ірації загал позитивних вихованійв нашого люду пізнавав чим раз ліпше, що політичне визволенє нашого народу не можливе без визволеня его з економічної залежности. Нарід наш топив ся в лихварських кипенях і через се не лиш економічно гинув, але все ще й політично оставав ся в щонайменше непевних чужих руках. Бачучи се, почали організувати сї позитивні наші народолюбці каси по наших громадах, а відтак всякі інші економічні спілки. І се справді без гомону і шуму підтяло у нас значіне лихварських впливів а в народі розбудило віру в себе і витворювало в нім звільна его власну силу. Таний кредит відсунув на бік найлютійших лихварів, при помочи кас почали люди виарендувати паньську землю і набувати її на власність дорогою парцеляції, всякі спілки витворювали у всяких напрямх нову суспільну силу у нас, оперту на хліборобській самопомочи, остаточно товаровий відділ при нашій „Сел. Касі“ став перебирати на себе хліборобську торговлю, яка досі на велику шкоду нашого люду в цілости була в руках великої юрби малих і більших чужих купців і продавців. — Рівночасно з ввводжуванем сих новостий в нарід йшла праця наших послів в законодавчих тілах. Загальне, рівне, безпосередне право голосованя до державної ради, банк краєвий, зміна громадської і соймової виборчої ординації, закон про рентові господарства і т. д. — все се зваменито доповнювало нашу працю між народом і як лиш ми будем уміти добре припинювати і вихиснувати всі ті вже ведені способи що до економічної і політичної еманципації нашого люду, то будучність наша певно буде тревало красша і ліпша і ми певно станемо повними газдами на своїй землі.

Велику ролю грає в тій нашій борбі о економічне і політичне визволенє нашого люду торговля. Вона ще в більшій мірі є досі в чужих руках. Хліборобську рілничу торговлю організує і веде товаровий відділ „Селянської Каси“, а всю прочу торговлю ведуть у нас покащо наші рускі приватні і спілкові крамниці, не звязані досі нічим з собою і остаточно всеж таки віддані на ласку і неласку чужих, не все найліпших посередників, без яких можна би обійти ся, як би ми мали або свій гуртовий склад для наших крамниць, або хоч свою торговельну агенцію, яка стояла би в зносинах прямо з справді великими гуртовими доставцями.

І ось власне тепер заложене недавно наше

ність терпіння і безсмертність. Але чоловік страив сї дари через гріх і попав через се вже з природи походячу в неміч і склонність до упадку.

Особливо дїє ся багато лиха нерозумним сотворіням з їх відносин до чоловіка, нерозумні річи мають подати чоловікови помешканя, поживи, одежи, оружя, орудий ітд. Але се призначене можуть осягнути лише тоді, коли їх зовсім або в части знищать ся. Ми навіть бачимо в цілій природі, що повстане і удержанє одной річи залежить від знищеня другої.

Що до болю звьіраєт і людей, то він є конечним способом самодержаня. Він остерегає живуче ество перед грізною небезпекою і сильно склонное его оперти ся руйнующим впливам і так можливо найліпше запевняти своє ествованє.

Всі сї фізичні лиха є вікяци для чоловіка вправді гіркою, але успішною школою чесности. Бо де без зла була би терпеливість, відвага до саможертви, діяльна любов ближнього і милосердє? Певна річ, що численні є терпіня, яким улягає людство, але рівно численні є також чудесні цвітї християнської терпеливости, милосердя, героїчного духа саможертви, що не покидає аж до смерти. Коло струї терпіня і болів пливе також струя милосердя, любови і терпеливости. Якою була би історія людства без чудних цвітїв саможертви милосердя, що ростуть при сїй дорозі і веселять Божє око?

Хрести і терпіня здержують також чоловіка не глядіти ціли в земських річах і через те

забувати про своє вічне призначенє. Біда учить молитви і споглядати з повим довірєм в гору, звідки має прийти поміч. На останку смерть, се найбільше з всіх фізичних лих, стало нагадує чоловікови про марність всіх земських річий і понукає его рішучо, все приготовляти ся на прихід Божого Сина і в радости чи смутку всі свої бажаня і надії звертати до неба, де мають бути отерті всі слези з очий вибраних.

Альфред: Се признаю, що з фізичного лиха не дасть ся висувати ніякий основний закид проти Божої доброти і мудрости. Але треба варазом додати, що се є особливо моральні зла, які мені тяжко погодити з Божою добротою і всьєвьятостю. Як може найсьвятійший і наймилосердвійший Бог допустити до гріха, а через те до вічної погуби так многих людей, коли то єму спроможно, все то здержати?

Ректор: Зовсім справедливо порушали ви справу „допущеня“ гріха. Добре, що уявляємо собі, як Бог відносить ся до гріха. Бог, яко такий не хоче гріха. Він не може его стерпіти, і бути его причиною. Протівно, Він гадить ся нам, забороняє его творити і так сказатиб здержує волю сотворіня, склонних до гріха, погрозами і обітницями, щоби лише відвернути від зла. Бог позваляє чоловікови уживати свободи, а через те і має чоловік спроможність надуживаня волі. І се не стоїть в суперечности з Его сьвятостю, мудростю і добротою.

Передовсім треба се мати на тямці, що нагода грішити є зовсім оправдана еством розумного сотворіня, що Бог при Своїй всемогучости не може сотворити ніякого ро-

зумного ества, котре вже само з себе і силою внутрішних природних понук не могло грішити. Се твердженє винямаю з творів найбільшого мислителя, св. Томи з Аквіну і коротко представлю вам доказ, як его переводити.

Всьо поступованє і діланє в сьвітї повинно в послідній цілі відносити ся яким будь способом до Бога, яко першого мотора. Нерозумні ества ідуть силою конечности за понукою виходячою від Бога а навпаки розумні сотворіня можуть оперти ся сій понуці, оперти ся Божій волі. Се містить ся в розуміню їх свободи. Як би они все конечно ішли за Божою понукою, то они були би обмежені до певного круга діланя а через те не були би вже вільні. Тож можливість опору сотвореної волі проти Божої волі є узасаднена в природі вільної волі і сотворінє вже з природи не спосібне до надуживаня волі, т. є. гріха, містить в собі суперечність¹⁾.

(Дальше буде).

¹⁾ I. Thomas De verit. 924 a 7. Dicendum quod nulla creatura nec est nec esse potest cuius liberum arbitrium sit naturaliter confirmatum in bono, ut hoc ei ex puris naturalibus Conveniat, quod peccare non possit. Die selbe Lehre bei Scotus.

Товариство „Буковинська Торговля“ задумало перевести в діло сю думку та заспокоїти і сю нашу потребу.

Аби знати як заспокоїти сю потребу, треба було вперед знати кілька маємо укр. крамниць на Буковині, яке їх запотребоване, чи треба їм такої помочи і де ще можна би небавом заложити укр. крамницю?

До 170 укр. громад розіслано в тій справі відповідний квестіонар. Одержалисьмо на се на жаль лиш 91 відповідий з 91 громад. Що сказали нам сі відповіді, се видно найліпше з подані тут табелі.

в повіті	жидівські				укр. крамниці			
	крамниці	корюми	трафіки	інші чужі крамниці	самост.	реєстр.	Рускої Вєсди	хочуть оснувати
черновецькім	168	131	52	5	33	5	—	8
Гурагуморск. і Кімполонск.	38	12	9	4	—	2	—	3
радовецькім	34	22	15	2	—	1	—	4
кіцманьскім	105	40	34	—	9	—	—	10
серетскім	63	38	31	—	16	—	—	7
сторожинецьк. і сучавскім	41	26	17	3	8	—	—	6
вашківскім	92	75	35	—	11	5	—	8
вижницькім	190	84	28	—	7	2	—	4
заставнецькім	87	25	18	—	16	2	4	3
Разом	818	453	239	14	100	20	4	53

Ся таблица говорить сама за себе. Наша торговля має ся недобре і треба її піддержувати. Передовсім треба нашим крамницям витворити добре та корисне закупно товарів від справді великих доставців наших крамниць і се могла би зробити наша торговельна агенция, о якої основане просять всі крамниці, від яких одержали ми відповідь.

Пояснимо сю табелю хіба ще лиш тим, що зпоміж наших крамниць найкраще розвивають ся реєстровані крамниці. Їх річний оборот виносить пересічно від 10.000 до 170.000 К.

Вельми потішачим є в тій табелі се, що 53 громади, в яких покищо нема наших крамниць, хочуть оснувати такі крамниці. Вони вже й мають приготівані капітали на се. І то добрі капітали. Від 200 корон до 40.000 корон. Разом творять сі капітали суму 100.000 корон, отже менше більше припадає на одну громаду 2.000 корон.

Сі відповіді на розісланий квестіонар були дня 21. с. м. предметом наради осібногo комітету, який займає ся тепер в Чернівцях сею справою. На сій нараді ухвалено приготівити статут для торговельної агенції зглядно торговельного союзу укр. крамниць на Буковині а відтак скликати в Чернівцях віче наших крамниць. Статут підняли ся: др. Стефан Смаль-Стоцький, др. Лев Когут і дир. „Рускої Каси“ д. Могильницький.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Урухомлене чеського союму стало в сій хвилі найважнішим нитанем у внутрішній австр. політиці, бо се буде в кориснім случаю підставою до порозуміння обох там поселених народів і до полагоди німецько чеського спору. Задля того роблять поважні заходи для осягнення сеї цілі соймовий клуб вірноконституційної і консервативної шляхти, а також німецькі постуцовці. Також п. Уддржалъ заповідає в часописі „Venkov“ „новий шлях чеської політики“ і реаліст др. Масарик дораджує також до порозуміння з Німцями.

Др. Люкач після переговорів з Векерлем, гр. Андрашім, Кошутом і Аппонімом котрих предметом була справа розвязки угорського переселення, був знов на послуханю у монарха у Відні і одержав порученє утворити новий кабінет.

Заграниця.

Перший російско-чорногорський торговельно-мореплавний договір підписано 28. грудня. Чорногорський президент міністрів вислав до російського міністра заграничних справ депешу з поздоровленем. Извольський дякуючи за се висловив у відповіді пересвідченє, що розвій російських торговельних відносин до Чорногори стане новою звязю до скріплення приязни між Росією і Чорногорією.

З Атен доносять, що переселенє вже полагожене. Міністер внутрішних справ Тріантафілос уступив в суботу, щоби правительству улегшити положенє. Сам король, який прибув зі своєї віллі Татір, мав наклонити президента міністрів Мавроміхаліса, щоби прийняв просьбу відпустки міністра внутрішних справ, щоби одначе сам остав на своїм становищі, бо відпустка кабинету в теперішних обставинах спровадилаб великі труднощі. Президент міністрів після тригодинної конференції з королем прийняв вкінці такий спосіб розвязки.

З Царгорода доносять, що рада міністрів поріпила змобілізованє 3-го турецького корпусу і врученє безпосередного дипломатичного протесту в Атеиах проти допущення кретьських послів до грецьких народних зборів.

Хросимо відховити передплату.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Навечерє Різдва. Пр. муч. Евг.; римо кат.: Трох Королів. — В п'ятницю: руско-кат.: Різдво Христове; римо кат.: Лукаїна.

— Колядайте по цілім краю, по всіх селах і містах на школи і бурси Руского Тов-а Педагогічного. Кожда Читальня, „Сокіл“ чи „Січ“, кожде Товариство, що пришло зібрану коляду до Тов-а Педагогічного, дістане за се гарні книжки яко премію і то вартости половини надісланой коляди. — З Канцелярії Руского Тов-а Педагогічного у Львові.

— Недуга пос. др. Олесницького. Як інформує др. Озаркевич, стан серцевої недуги пос. Олесницького є зглядно добрий. По серцевім ударі в неділю атак більше не повторив ся, однак хорий мусить віддати ся спокоеви і відповідному ліченю.

Щедра коляда. З Порохника доносять нам: Бєсєвъ. о. пралат др. Іван Гробельський в Станіславові жертвував ласкаво кромі місячного удержаня, на коляду рускій Захоронці в Порохнику під проводом СС. Служебниць Преч. Діви Марії — машину до шитя вартости 200 К з тим призначенем, щоби дівчата порохницької сарохії учили ся в Захоронці крою і шитя. Рівнож прислав ласкаво на коляду дітям Захоронки 20 К. За сі книжки жертви нехай Всевишній Бог заплатить Бєсєвъ. о. пралатови сторичею. — о. Данило Бодревич, парох.

Новий маршалок двора на Угорщині. Цісар іменував кн. Николая Антопа Пальфого маршалком двора на місце помершого гр. Людвика Аппонього. Новий маршалок двору є головою роду Пальфих, належить яко дідичний член до угорської палати вельмож. в р. 1900 дістав ордер Золотого Руна а в 1902. р. став іменованій тайним радником

— 10 літ віднесеня дзєвникарського стемпля. Дня 1. січня с. р. минуло 10 літ, як знесено дзєвникарський стемпель. Сей стемпель був колодою для розвою дзєвникарства. бо кождий примірник часописи мусів перед єго напечатанем мати стемплевий значок величини і вартости 2 сотиків. Від того часу може дзєвникарство в Австрії свобідно розвивати ся.

— Нова прагматика державних урядників. Правительство предложило преа. пал. послів проєкт нової прагматики для державних урядників. Най-

важніше в тім проєкті право часового авану в тім: ли державних урядників поділено на чотири категорії. До першої належать ті, що скінчили університет і мають повне академічне обраванє, до другої категорії треба буде лише деяких академічних іспитів, в третій поміщені урядники з укінченими середними школами, а в четвертій урядники без середних шкіл. Часовий аванс поділений так: Урядники першої категорії доходить до VII рангі в 23 роках служби, урядники другої доходить до VIII рангі в 21 роках, а третьої до IX в 18 роках. Правительственне предложенє управильноє також відпустки, установляючи мінімальну для найнижшої категорії відпустку 14-днєвну.

— Новорічний дарунок. З Нового Йорку доносять, що вдова по мільонєрі Рузелі дарувала тамошному університетові з нагоди нового року 600.000 долєрив.

— Процєс о шпігунство в Сабач (Сербія) скінчив ся увільненєм всіх обжалованих, бо ані Маєрови, ані єго любовницї, ані двом обжалованим селянам не доказано, щоби они займали ся шпігунством в хосєн Австрії.

— Знесєне коси в Хінах. У Хінців є доси звичай, що кождий мужчина носить довге волосє зацєтєне в косу. Після твердженєв істориків сей звичай завели примусово пануючі роди цісарів в Хінах на знак упокорєня. Сей колись примусовий звичай вкорєнив ся так, що Хінець уважав за страшну ганьбу, коли єму косу відотнуть. Тепер — як доносять „North China Herald“ — наміряє хінське правительство видати заказ ношеня кіс, яких традиція сягає до часів династії Манджу. — Щоби не викликати з того приводу сильного невдоволеня або і ворохобні, буде обтанитись коси поступєвно. Найперше в війську, відтак студєнтам, поліціянтам, урядникам ітд. Як сю новість приймуть Хінці, на разі не знати. Правительство видає сей наказ в цілі упокорєня Хінців; в той отже спосіб повторить ся давна комедия, тільки на відворотє.

— З північного бігуна до Монте Карльо. Др. Кук повернувши — як каже — з північного бігуна, стрітив ся з такою „прихильностю“ своїх земляків в Нонім Йорку, що в обороні свого життя мусів чим скорійш утікати. І утік до Монте Карльо. Там уживає спокоею і пробує щастя в рулеті. Грати є чим, до заки єго здемасковано, зумів відчитати і описати своєю мнимою подорожи до бігуна заробити тільки, що стане єму на вигідне житє.

— Викрут мільярдєра. Американському мільярдєрови Рукфелєрови припала честь бути вильосованим на присяжного судию. Але Рукфелєр, кермуючись англійською засадою: „час то грош“ викручував ся від того чину звиняючись недостатком часу. Аж коли суд загрозив єму високою гривною, Рукфелєр засїв на лаві присяжних судєїв.

— Пригода з машиною до лету. Воздухоплавєць Гобєр з Парижа пописував ся оході в Празі на літаку системи Врайта. Валєт відбував ся на перегоновім полі коло Праги, де зібрало ся до 60.000 видців. Прибув також намісник гр. Кудєнгове. О год. пів до 3. по полудни Гобєр підїє ся у воздух на висоту 10 метрів і перелєтєв з 1 кілометєр. Чараз замєчено, що літак скрутив на лїво і перелєтєв понад головами публики. Стало ся се тому, що мотор зіспував ся і перестав крутити ся. Здало ся, що літак упаде на голови публики. Однак Гобєртові вдало ся авєрнути машину на вільне поле саме в тій хвилі, коли літак злетєв з висоти 10 метрів на землю. Машина дєщо полєзувала ся, але Гобєртові нічо не стало ся. Причиною нефункционованя мотору, по твердженю Гобєрта, є лиха бензина. Дальший попис має відбути ся внишньої середі. Однак деякі часописи доносять, що машину Гобєрта зафантовано за довг 30.000 К, які Гобєр винєв одній німецькій фірмі.

— Зима сєго року спїзавла ся, однак на нашї Рїздвяні свята заповідає ся санна. Нині постуденіло, рано падає у Львові снїг, потім крупи, а по полудни заносить ся вже на добрий снїг.

Оповідки.

— Вечєрницї з танцями, які устроюють в салі „Народного Дому“ у Львові 5. лютого с. р. „Руска Захоронка“ і „Тов. Вакаційних осель“, заповідують ся дуже гарно звядки тій обставині, що згаданім товариствам удалось запросити до комітету найлучшї львівські молоді сили. Сей комітет поставив собі за обовязок подбати о те, щоби вдоволити всіх гостей і щоби на вечєрницях пачував настрій більше родинний, ширший та веселій. Запрошеня вже розіслані; хто би не одержав, або хотїв поручити адресу своїх знакомих, зволить звернути ся до Секретаріяту обох товариств, ул. Копєрника 36.

Поручає ся склад церковних парамєктів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЄНСЬКОГО (давнійше Спєжарський і Усцєнський)
 Цїнники на жаданє даром і франсо.
 44 (34—52)

— З львівського „Сокола“. На засіданні комісії будови дому „Сокола“ у Львові дня 13. XII. 1909 вильовано наступні числа 10 коронових облігацій: 5, 7, 14, 31, 33, 38, 39, 48, 49, 56, 63, 65, 66, 98, 102, 104, 107, 108, 111, 121, 122, 124, 130, 131, 132, 143, 158, 176, 188 — Ю. Мудрак президент, М. Левинський писар.

— Тягнене льосіє. При оновітнім тягненні льосів Червоного Хреста у Відні головна виграна в квоті 60.000 К. упала на льос серія 173 ч. 47

— До нинішнього числа долучуємо чеки Р. Тов. педагогічного, о скільки їх вистане.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Кирилик плаче.

Гей, людоньки добрі, якесь скараче Боже спало на мене з моїм Кирилом!

Мені вже від давна про него не файні річи доносили, але я от так, трохи слухала, а трохи ні. трохи вірила, а трохи ні. Аж як я недавно пішла до той его радикальної читальні, слых би са неї загинув, як я почула, що він там чытає, го орають, про якісь жінки на три роки, то що, то так вам від разу правда на верх вийшла!..

Ой Переверниголова, Переверниголова!.. А бодай тоті в гробах перевертались, та не мали легкого спочинку, що тебе звела на таку дорогу!..

Йой, яке то жите від тогди у нас завело ся!.. Содом і Гомора... судний день... пекло, тай тільки. Слова доброго від него не чую, хйба страшні проклони, а як лусне по голові, що тобі аж в очах потемнів, то тільки его пестошів!.. Матінко Божа, коби мені не діти!..

А як вони ростуть? Що з них буде з такими татом?..

Кирилку, кажу ему, діти йдуть спати, проведи ім „Отче наш“, бо я мушу води принести, худобу обійти. А він вам стане у вікно, та гудать: „Не пора, не пора, не пора“.. Як то, кажу, не пора?

Таж сонінко вже зайшло, смеркаєсь, а в тебе ще не пора? А він вам заклине, лусне дверми, тай повієсь у безвісті.

Прошу рано: Кирилку, проведи дітям молитву, бо я мушу дров принести, затопати, а він вам стає у вікно, тай бурмоче: „Який то вітер сумно грає“... Кирило, кажу, деж тобі вітер прочунаєсь? Таж на дворі тихесенько, хоть мак сій, чи ти не мавш непричком горячки? А він вам ви-вірить ся на мене, заклине і знов сезне з хати! А якже, перевернулось ему в голові цілком!

От такі то мої гаразди, людоньки добрі... Діти мої, діти... Мамо моя рідна, мамо, чомусь мене маленькою не поховала?..

Так вам, людоньки добрі, в пару двів потій гере-ти в читальні бере Кирило в вечір сірак на опашки, тай каже: „Я йду в Ліски пильнувати бараболі, бо дикі свині риють“. Ну, гадаю собі, йди з Богом, може в тебе буде ще колись газда, як тобі праця в голові. Так ходив вам кождіської ночі, хоть про дикі свині ніхто не чув, тай ніхто не сторожив. Вибрала я бараболі, а Кирило ще до кукурудзів ходить, хоть кукурудзи не в Лісках, а на Задвір'ю, де свині ніколи не заходять. То мене щось, знаєте, як би догавало, як би ми щось шепнуло: „ану піди за Кирилом“!

Вийшов він з хати, виходжу тихенько і я, ім черга черезає, а я легенько за ним, він у Шевчукову вулицю, а я по під плід за ним, іде він, іду й я, йдемо, аж Кирило, знаєте куди? Просто у ворота до Дони! Чусте? Просто до Дони! Ви не чули ще про Донию? Та єї і пани у місті знають! То вам така порядна, що шанюючи образа сьвяти, сонінко ясне, тай ваші чесні голови, то вона така, що покрилась без чоловіка! От що! Гей, людоньки добрі, як бисьте знали, як мене серце заболіло... ох, чому воно тогди не перестало в грудех бити, чому від разу не трісло?... Чому я тогди під землю не запалась?..

Дивлю ся у вікно, а там і фляшка горівки на столі і колач, а там вже і голубці... Честуволь ся обіймають ся, цілкують ся... Чусте? Цілюють ся!!!.. А недочекане ваше! Впадає до хати — Кирило звертів ся, та аж заскреготав зі зрести... — То так ти на дикі свині полюєш? — кажу.

А він: — Ну, або що?

— Чи я твоя жінка, чи Дони? — кажу.

А він: — Ну, або що?

— То може би ти єї хотів на три роки? — кажу.

А він: — Ну, або що?

— А чи то я з тобов слуб у церкві брала, чи Дони? кажу.

А він: — Ну, тай що з того? — Що з того? Кирило, губиш сяю душу, хочеш і мою згубити?

А от, що з того! І як стояла фляшка з горівкою на столі, так всадилам му межи очи з всеї сили! Тота вам повійниця кинулась на мене, як гадина, зробив ся крик страшений, люди позбігались, та що дальше було, я вже не тямлю, бо мене на пів живу занесли до дому. Я добу цілу лежала, нім прийшла до себе, тай довідалась, що Кирило пішов до шпиталю до репарації!..

От такі то мої гаразди за Кирилом Переверниголовою!..

Гей, гей, чи мені добрі люди не трафлялись? Хата не запералась, старостів насилали. Тай от за кого пішла! Та хтож его знав, що ему отчайдухи голову перевернуть, віру відберуть, худобу з него зроблять?!.. Я собі проста жінка, тай не можу того зрозуміти, що такі страшні розбої діються на сьвітї безкарно.

25. грудня 1909.

о. Григорій Селяньский.

Телеграми

з дня 5. сьвоя.

Триест. З причини заборони єпископа д-ра Наглы що де уживаня славянської літургії в мнєсих громадах Істриї католики Словінці перестали ходити до костелів.

Льондон. Дневники пишуть, що віднайдено сліди, що бальов Андреа упав в Гренландіи а подорожних убили Ескімоси.

Бордо. Підчас взлету воздухоплавець Делягранж упав з висоти 20 метрів і погіб на місци. Катастрофа наступила наслідком вихру, який зломав одно крило машини до лету.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперціє з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покляку:

Свій до свого!

Для прикрашения

комнат і Читалехь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картина Сластьона виконані в артист. інституті Авґерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Київї.

Ол. Барвіньский, Историчний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego i sędziów. Edw. Gnięwosza, zezia sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщиньского Байди. Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердешного — Ціна 1 К.

Григорій С. Сноворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрова. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймишка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслава“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Не купуйте, заки не пересьвідчите ся!

що лише

ПАТЕФОНИ

ві сталим не знищуючим плити і нестираючим ся штифтом шафіровим, віддають спів і музику зовсім природно і артистично.

Пересьвідчити ся прощу лише в ГОЛОВНІМ СКЛАДІ ВИРОБІВ ФІРМИ

PATHE FRÈRES

у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 24.

побіч площі Смольки.

Перерібки грамофонів на Патефони доконує ся безплатно. 115(2-4)

Всякі плити замінює ся на Патефонові.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 16. сїчня 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлєна. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєна. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кároля Людвика ч. 5.

Бюро учительске і службове

Марії Немчиновскої, Львів, площа Академічна 3.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

Table with columns: До Львова приходять з, рано, перед пол., по пол., вечер, в ночи. Rows include Krakova, Tarnova, Pidvolochisk, Chernovec, Stanislavova, Kolomyi, Stria, Pustomit, Sambora, Lyubina, Rava ruskoj, Ynova, Brukovich, Brukovich, Zimnoy vodi, Na Pidzamche, Z Pidvolochisk, Brodiv, Kurovich, Vinnyk.

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і сьвята від 1/6 до 1/6. А) Лише в неділі і сьвята від 1/6 до 1/6. — В) Лише в неділі і сьвята від 1/6 до 1/6. — Г) Щоденно від 1/6 до 1/6. — 3) Лише в неділі.